

Coffeehouse chess tactics

Van de hand van John Healy is onder de titel 'Coffeehouse chess tactics' een boek verschenen, uitgegeven bij *New In Chess*, uitgeverij van onder meer boeken en tijdschriften.

Het laat zien hoe elke partij, op welk niveau dan ook, kan sprankelen en verrassen, zowel in aanvallend als verdedigend opzicht. De partijfragmenten komen allemaal uit de praktijk van de auteur zelf.

In **DIAGRAM 1** een fragment uit Healy-Kassan (1992). Zwart heeft zojuist het paard naar f6 gespeeld

om de pion op h7 te dekken. Het gaat verder met 6.Txh7! Hé, de pion staat toch gedekt? Jawel, maar slaan mag natuurlijk evengoed en dus slaat wit brutaal. Er volgt 6...Pxh7. En dan...7.Dg6 mat! In **DIAGRAM 2** (Healy-Mirwani, 1976) trapt zwart eveneens in een val van wit. Zwart hapt de loper 5...fxg3, maar wat heb je aan een loper als je mat gaat...6.Dh5 mat.

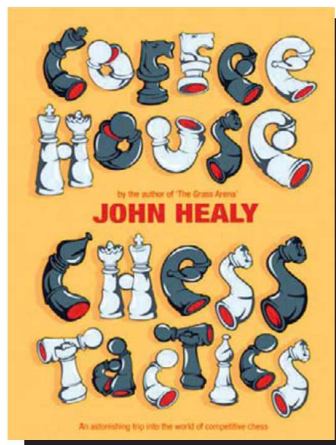

DIAGRAM 3 is uit Healy-Paul (1978). Na 1.Pxg7 Kxg7 speelt wit

2.Pg5! en geeft zwart op. Er dreigt mat met de dame op h7. Als zwart dat mat probeert af te wenden door middel van 2...Th8 of 2...h6, brengt wit zijn tweede dreiging ten uitvoer, 3.Pe6+ en wint de dame.

In **DIAGRAM 4** (Healy-Crowe, 1975) speelde zwart 1...Pxh5? en werd verrast door het witte antwoord: 2.Txh5! gxh5 3.Dg5 waarna zwart opgaf omdat mat op g7 niet meer te voorkomen is.

In **DIAGRAM 5** (Healy-Brougham, 1980) zien we dat een schaker bij elke zet scherp, gemotiveerd en geconcentreerd moet blijven tot de laatste snik. Eén moment van ver-slapping kan fataal zijn. Dit lijkt

een gelijk eindspel, maar...wit luist zijn opponent erin: 1.h4! Pg6+ 2.Kd5! Pxd4 3.Le4! Hiermee heeft de loper het paard volledig in de tang, want het paard kan geen zet meer doen zonder geslagen te worden 3...Ke7 4.Kc6 Kf6 5.Kxb6 en zwart geeft op. De koning steekt de pionnen van de tegenstander in de zak waarna die van hemzelf een vrije doortocht hebben.

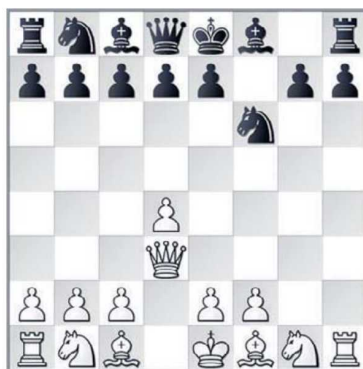

DIAGRAM 1

DIAGRAM 2

DIAGRAM 3

DIAGRAM 4

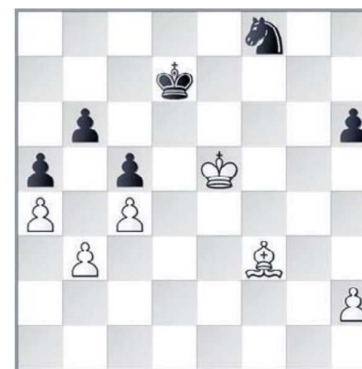
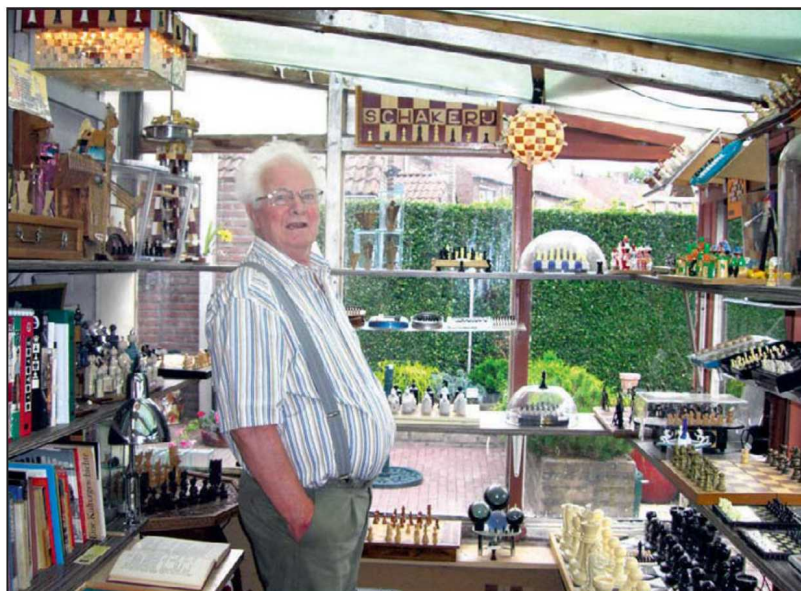

DIAGRAM 5

Schaakmuseumpje in voormalige plantenkas

Er zijn talloze verzamelaars van schaakboeken, schaakspellen en allerlei schaakcuriosa. Jan Mercx uit Stein is een verzamelaar die zich op bijzondere wijze onderscheidt.

In tegenstelling tot de meeste van zijn verzamelende 'collega's' is Jan Mercx niet uit op de exemplaren waar er meerdere van bestaan, maar de meeste spellen vervaardigt hij zelf. Hij heeft een voormalige plantenkas

achter zijn woning uitgeruimd om een museumpje in te richten. Waar voorheen planten werden gekweekt of overwinterden, is nu een museum gevestigd dat door de 81-jarige eigenaar tot *De Schakerij* werd gedoopt. De zelfgecreëerde

objecten zijn vaak zeer ingenieus in elkaar geknutseld, ze bewegen of geven licht en vertellen allemaal hun eigen verhaal. Mercx heeft z'n privé-museum flink volgestouwd. Er komt steeds wel weer een aanwinst bij die hij graag aan zijn bezoekers wil laten zien (vanwege de glazen wanden is bezichtiging ook aan de buitenkant mogelijk). Dat hij woekert met de ruimte is aan een van de schaakspellen af te zien. Het bord werd gewoon 'inge-

kort! De Steindenaar haalde de middelste rijen uit het bord weg. Het bord bestaat daardoor niet uit de gebruikelijke 64 velden, maar alleen uit de eerste twee rijen van 16 velden met de witte stukken en de laatste twee rijen van eveneens 16

velden met daarop de zwarte stukken. Het hele middenveld is dus verdwenen. Nood breekt wet, heeft Mercx gedacht. Je moet maar op het idee komen! De waarde van het museumpje van Jan Mercx zit 'm niet in het materiële.

De creatieve en emotionele waarde is vele malen groter. En is de ziel en zaligheid die iemand erin heeft gelegd niet veel mooier dan wanneer iets met veel geld bijelkaar gekocht is?

Een tweekamp naast het bord

Op 21 september start de 39e Schaak Olympiade in Khanty-Mansiysk, 'n soort wereldkampioenschap voor landenteams dat wordt georganiseerd door de wereldschaakbond FIDE.

Ditmaal zijn de ogen niet alleen gericht op wat er op de borden gebeurt, maar is er ook spanning naast het bord. Want: wie wordt tijdens het FIDE-congres gekozen tot president van de FIDE? Wordt dat opnieuw de zittend FIDE-president (al sinds 1995) Kirsan Ilyumzhinov (in het dagelijks leven president van de autonome Russische republiek Kalmukkië)? Of bestijgt een man die ooit de beste schaker van de wereld was, voormalig wereldkampioen Anatoly Karpov, de troon van de wereldschaakbond? In west-Siberië zal het antwoord

worden gegeven. Karpov heeft in zijn schaakleven al heel wat tweekampen gewonnen, maar of hij deze match eveneens in zijn voordeel zal beslissen? Het lijkt erop dat Ilyumzhinov de beste papieren heeft. Hij heeft tot dusver de meeste landen voor zich gewonnen, althans dat stelt hij zelf (Karpov betwist het). De FIDE telt 171 aangesloten federaties. De 48-jarige Ilyumzhinov claimt dat nu al maar liefst 93 federaties hun steun hebben uitgesproken. Hij heeft een prachtige website, www.onefide.com. Daarop wordt in vette letters met trots gemeld: '93 National Federations now support the One

World. One Vision Team!' Al de vlaggen van die landen lopen in een balkje bovenaan de pagina voorbij. Het moet wel heel gek lopen, wil Ilyumzhinov niet gekozen worden. Hij heeft net als bij zijn vorige herverkiezingen kosten noch moeite gespaard om federaties voor zich te winnen. Bij de FIDE geldt de regel 'one man one vote', wat wil zeggen dat alle federaties exact evenveel stemmen inbrengen, los van de vraag hoeveel leden ze vertegenwoordigen. Een stem van Malawi, Kenya, Nigeria, de Seychellen, Vietnam, Brunei, Burundi, Yemen en Zambia, om er maar een paar te noemen, is dus evenveel waard als die van bijvoorbeeld China, de VS en Duitsland.

De Koninklijke Nederlandse Schaakbond (KNSB) heeft zich reeds uitgesproken voor Karpov. Wat betreft de KNSB is er nog veel te wensen in de schakerwereld. Met name de organisatie van internationale FIDE kampioenschappen

moet beter, met als meest in het oog springende voorbeeld de organisatie van de WK-cyclus. De KNSB kiest daarom voor verandering, en is ervan overtuigd dat oud-wereldkampioen Karpov (hij afficheert zich als 'champion of change') in staat zal zijn om een betrouwbare en eenduidige WK-cyclus op te zetten. Nederland zal daarom op Karpov en zijn team stemmen. Karpov timmert in de aanloop naar de verkiezingen ook flink aan de weg. Onlangs was hij bij een toernooi in Dortmund om campagne te voeren. Hij was in een tijdsbestek van negen dagen in zeven Aziatische landen geweest: Japan, China, Indonesië, Singapore, Vietnam, Maleisië en Thailand. Net als zijn tegenstrever heeft hij een website waarop hij campagne voert: www.karpov2010.org. Ze ontzien elkaar niet. Karpov schrijft op zijn website dat het aantal landen waarvan Ilyumzhinov zegt dat deze hem steunen, niet klopt. 'Een

fantasie van Ilyumzhinov, net als zoveel wat hij zegt', aldus Karpov. Als Karpov aan de macht komt, wil hij met name aandacht besteden aan de WK-cyclus. Geen ondoordachte experimenten meer met knock-out toernooien, maar tweekampen. Geen lange matches zoals heel vroeger, maar tweekampen over bijvoorbeeld veertien of zestien partijen. Ook wil Karpov meer aandacht voor schaaakonderwijs en schaken voor kinderen. En mocht hij gekozen worden, dan zal de schakerwereld, zo zegt hij, niet meer afhankelijk zijn van het geld van Ilyumzhinov, maar dan zullen de nodige bedrijven achter hem staan. We zullen zien.

Beste schaakclubblad van Limburg

De Venlose Schaak Vereniging is uitgeroepen tot Limburgse schaakclub van het jaar. Eén van de vele sterke punten is het clubblad, het beste schaakclubblad van Limburg.

Uit dat blad twee partijen, met dank aan Henk van Gool die het commentaar er bij schreef.

Henk van Gool (Venlo 1) - Fabian Miesen (DJC 1)
Henk van Gool schrijft: „Ik ben een liefhebber van *de bal één keer raken voetbal*. Zo probeer ik ook te schaken: vanuit de opening probeer ik de stukken meteen op de perfecte plek te posteren. Dit gaat zelfs zover dat ik soms mijn ontwikkeling verwaarloos. Tegen Fabian

stelde ik de ontwikkeling van loper fi uit. En kwam daardoor niet tot 0-0. Fabian profiteerde gretig”.
ZIE DIAGRAM 1

Wit heeft zojuist 14.Lb5 gespeeld en daarmee eindelijk de loper ontwikkeld. De zwarte stukken staan echter klaar voor een overval.
14...a4!! (Rybka: -2.44) **15.Dd1** (op 15.Lxa4 volgt bijv. 15...Txa4! 16.Dxa4 Pxe3! 17.Pxe5 [17.fxe3,Pxf3+ 18.Pxf3,Txe3+ 19.Kf2,Txf3+! met mat-aanval.] 17...Txe5 18.fxe3 Txe3 19.Kf1 Dd3+ 20.Kg1 Ld4 enz.) **15...Da5?!**

Diagram 1

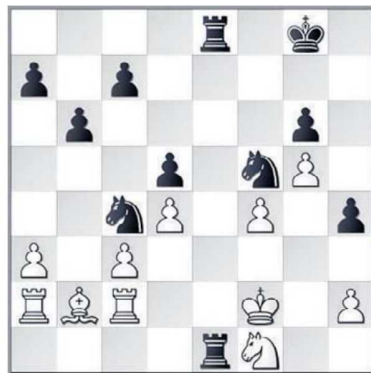

Diagram 2

Diagram 3

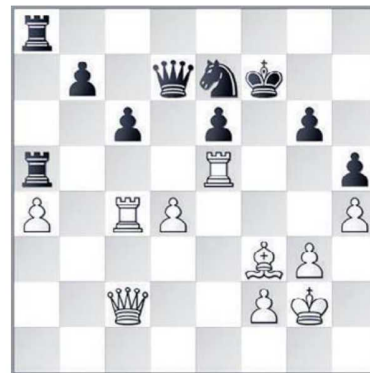

Diagram 4

(niet de sterkste, ik zat tijdens de partij te wachten op 15...Pxf3+ 16.gxf3,Pxe3!) **16.Tc5?** (na 16.Lxe8 Lxf3 17.gxf3 Txe8 houdt zwart sterke aanval, maar ik verlies tenminste niet meteen) **16...Pc3! 17.Dc2 Pxb5** en zwart bleef een stuk voor (0-1)

Jack Thora (DJC) - Peter Schoeber (Venlo)

ZIE DIAGRAM 2

Het overweldigende positievoordeel moest wel tot een tactisch slotakkoord leiden. Dat kwam er in de vorm van: **31...Txf1+!** (0-1)

In Kristiansund (Noorwegen) won de nummer 1 van de wereldranglijst, de 19-jarige Noor Magnus Carlsen, een rapidvierkamp. De andere

deelnemers waren wereldkampioen Anand, de hoogst genoteerde vrouw op de wereldranglijst Judit Polgar en de Noor Jon Ludvig Hammer. Tegen zijn landgenoot Hammer beging Carlsen een uitglijder waardoor hij zijn enige nederlaag leed.

Hammer (2636) - Carlsen (2826)
ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 45.Pg3 45...Dd4?

Ook de nummer 1 van de wereld is niet onfeilbaar; hij had hier 45...Dg6 moeten spelen.

46.Dc2!

Wit maakt meteen gebruik van de misstap, schuift dame even een stapje opzij zodat hij mat dreigt op h7 en zo meteen op g6 kan binnenvallen.

46...Pgx5 (*iets beters was er niet*)
47.Dg6+ Lg7 (*het enige*) **48.Dxg5 Tf7 49.Dg6 Tcc7 50.Kg2 Txf4 51.Dh7+ Kf7 52.Txf4+ Dxf4 53.Tf1 Dxf1+ 54.Kxf1 Tc5 55.Pe4** en zwart geeft op (1-0)

In de finalepartij tegen Anand liet Carlsen zich weer van zijn goede kant zien

Carlsen (2826) - Anand (2800)
ZIE DIAGRAM 4, de stelling na 40...Pe7 41.Lxh5! Txe5

(de loper slaan met de pion is niet goed: 41...gxh5 42.Dh7+ Kf6 43.Tg5 42.dxe5 Dd5+ (42...gxh5 43.Dh7+)
43.Lf3 Dxe5 44.Te4 Dd6 45.h5 Tf8 46.Db2 b5 47.axb5 cxb5 48.Dxb5 Pf5 49.Db7+ Kf6 50.Dh7 gxh5 51.Lxh5 Dd5 52.Lf3 Dd2 53.g4 Pg7 54.g5+ en zwart geeft op (1-0), hij staat er hopeloos voor. In deze stelling zou **54...Dxg5+** het beste zijn, waarna **55.Tg4** volgt en zwart zich geen raad meer weet.

De Wit Limburgs veteranenkampioen

Het kampioenschap van Limburg bij de veteranen (60+) is weer een prooi geworden voor Gerrit de Wit uit Maasbracht, lid van de vereniging RSC 't Pionneke Roermond.

Voor Gerrit de Wit was het alweer de vierde maal dat hij veteranenkampioen van Limburg werd. Hij werd tevens al viermaal tweede in het toernooi voor 60-plussers.

Gerrit de Wit (1698) - Nico Vromans
ENCI Limburg Open Veteranen Maastricht, 24-05-2010

1.e4 d5 2.exd5 Dxd5 3.Pf3 Pf6 4.d4 Lg4 5.Le2 c6 6.o-o e6 7.h3 Lh5 8.c4 Dd8 9.Pc3 Le7 10.Le3 o-o 11.a3 Pbd7 12.b4 Dc7 13.Dd2 Tfd8 14.Db2 Ld6 15.Tac1 Lf4 16.Dd2 Lxe3 17.Dxe3 Lg6 18.Pe5 Pxe5 19.dxe5 Pd7 20.f4 a5 21.b5 Db6 22.Dxb6 Pxb6 23.Tfd1 Kf8 24.Kf2 Ke7 25.Ke3 Tac8 26.Txd8 Txd8 27.g4 f6 28.exf6+ gxf6 29.h4 h6 30.Td1 Txd1 31.Pxd1 cxb5 32.cxb5 Pd5+ 33.Kf3 b6 34.Pb2 Kd6 35.Lc4 Lc2 36.g5 fxg5 37.fxg5 hxg5 38.hxg5 Kc5 39.Ke2 Pc7 40.Kd2 Lf5 41.a4 Pd5

ZIE DIAGRAM 1

42.Lxd5 Kxd5
(zwart pakt verkeerd terug; er had met de pion teruggeslagen moeten worden waarna de stelling in evenwicht was gebleven; door de partijzet kan wit zijn vizier op b6 richten)

43.Kc3 e5 44.Pc4 Ke4?
(De beslissende fout. Beter voor

DIAGRAM 1

zwart was 44...Kc5 alhoewel wit ook dan voordeel houdt, bijvoorbeeld 45.Pxe5 Kd5 46.Pc4 Kc5) 45.Pxb6 Kf4 46.Pc4 Kxg5 47.Pxe5 Kf6 48.Pc4 Ke7 49.Pxa5 en de strijd is beslist. Na 60 zetten gaf zwart op (1-0)

Jeugdspeler Ruud van Meegen uit Kessel, lid van SV Leudal, nam deel aan het persoonlijk kampioenschap van de Brabantse bond. Ruud van Meegen (1918) - Wil van Lankveld (1994)
28-08-2010
1.e4 c5 2.Pf3 g6 3.d4 cxd4 4.Pxd4

DIAGRAM 2

Pc6 5.Pc3 Lg7 6.Le3 Pf6 7.Lc4 Da5 8.o-o o-o 9.f4 d6 10.Le2 Db4 11.a3

ZIE DIAGRAM 2

De dame wordt aangevallen door de pion op a3 en zal moeten vluchten, bijvoorbeeld naar a5 of b6. Echter, zij kiest voor een kamikaze-actie door:

11...Dxb2

12.Pa4

De dame wordt wederom aangevallen, nu door het paard. Er is nu geen enkel veld meer voor de dame waar zij niet geslagen wordt. Als ze dan toch verloren gaat, dan maar in

DIAGRAM 3

de ondergang een stuk van de tegenstander meeslepen, zo redeneert zwart en slaat de toren op a1:

12...Dxa1

13.Dxa1

In het restant van de partij hield wit dit voordeel vast.

13...Pxe4 14.Lf3 Pc5 15.Lxc6 bxc6 16.Pc3 Ld7 17.De1 e5 18.fxe5 Tae8 19.Dd2 Txe5 20.Pf3 Pe4 21.Pxe4 Txe4 22.Lh6 d5 23.Lxg7 Kxg7 24.Da5 Lf5 25.Dxa7 Tc4 26.Pd4 Lxc2 27.Pe6+ (1-0)

Uit de Limburgse competitie voor clubteams:
Marc van der Lee (1831, Venlo) - Rob Loose (1854, 't Pionneke Roermond)

ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 20 Kh1-g1?

20...Txb2! 21.Txb2 Lxc3 22.Tf1 Dd4+ 23.Dxd4 Lxd4+ 24.Tff2 Te8 25.Tbe2 f5! (0-1)